

storie. Vervolgens is er het archief van de congregatie voor Buitengewone Kerkelijke Aangelegenheden met daarbinnen onder meer aparte fondsen 'Belgio' en 'Olanda'. De derde en laatste archiefbewaarplaats betreft het archief van de congregatie 'De Propaganda Fide', die sinds haar oprichting in 1622 en tot 1853 de volledige kerkelijke jurisdictie uitoefende over de Hollandse Zending en vanaf een bepaald moment ook over de Brabantse vicariaten en districten³⁵ en vanaf 1840 ook over het vicariaat Limburg.

In deze tweede band staan ook vijftig korte biografische notities over functionarissen, verbonden aan de Romeinse Curie, die in het gepresenteerde materiaal het meest op de voorgrond treden. De belangrijkste toegang tot alle opgespoorde documenten wordt gevormd door de algemene index met verwijzingen naar personen, zaken, plaatsen en correspondenties.

In 1996 publiceerde De Valk zoals reeds gezegd 'zijn' vervolgdeel *Romeinse bescheiden* (RGP, Grote Serie, dl. 230 en dl. 231). Het is de uitgave die de directe aanleiding tot dit artikel vormde. Vergeleken met de inventaris uit 1991 zijn er opnieuw enkele wijzigingen aangebracht. Op de titelpagina ontbreekt de verwachte aanduiding: deel V, hetgeen onder meer samenhangt met het feit dat in deze band niet de jaren 1832-1853 op in Rome opgespoorde bronnen worden geïnventariseerd, maar de periode 1832-1914. Het jaar 1853 vormt nog wel een cesuur, maar die is gezien de ietwat andere benaderingswijze van De Valk niet meer zo wezenlijk als dat bij Polman het geval was. Zo typeert De Valk de periode 1832-1853 als 'die van de aanloop naar de normale kerkelijke organisatie' (band I, p. XIII). Daarmee is dus bedoeld een kerkorganisatie, gebaseerd op een landeigen bisschoppelijke hiërarchie met bisschoppen in het bezit van een 'potestas ordinaria', zoals die in de Nederlanden bestond tussen 1559/1561 en 1580. Die werd in 1853 trouwens niet eens volledig gerealiseerd, omdat de Propaganda Fide zoals gezegd tot 1908 nog zo'n sterk stempel is blijven drukken op de intern-kerkelijke situatie in katholiek Nederland. 1853 was echter wel de eerste, echt belangrijke consequentie van een soort natiebesef dat sinds 1795 binnen het katholieke volksdeel wortel had geschoten en waarbij anders dan dat in 1559 het geval was geweest, de gebieden boven en beneden de 'grote rivieren' in één bestuurlijke organisatie werden samengebracht.

Waarom de inventaris in 1914 wordt afgesloten en niet in het vanuit bestuurlijk oogpunt veel belangrijkere jaar 1908, wordt door De Valk

35. Hiermee waren bedoeld de kerkdistricten Ravenstein-Megen en Grave-Nijmegen.